

నీ చక్కగా పాడుతూంది.

అవును. రాళ్లల్లానే రత్నాలుంటాయి. ఆ చవుకు (సరుగుడు) కోపులో ఆమె పాడుతూ వస్తూంటే కోయిల తన గానాన్ని వినిపిస్తున్నట్లుంది. కాని ఆ కంఠంనుండి వినో అప్రతుతులు వినిపిస్తున్నాయి. జీవితంలో కూడ అంతే. అడుగడుగునా నిరాశ నిస్పృహలు కలుగుతుంటాయి. మధురజీవితంలో నిరాశ. నిరాశలో వీధి మధురాసుభూతి. జీవితరహస్యం మనకు అర్థంకాదు.

“ఎక్కడుండవో సిన్హాద — ఎక్కడ ఉన్నవో సిన్హాద”.

పాటపాడుతూ ఆమె కాలిబాటలో నడుస్తూ వుంది. సూర్యబింబం ఎర్రదనాన్ని వీడింది. ఆమె చేతిలో కొడవలి వుంది. చుట్టూ చవుకు

శిశివాడు

శైలి శంకర్

ఎక్కడున్నాడో సినోడు? ఎట్లా ఉన్నాడో? వస్తానని రాకుండాడు. ఎలా గుంటది మనసు? సినోడు దూరమైనాడా? అట్లాంటి ఎతలు వెట్టిన సినోడు వచ్చినాడు. తీసుకెళ్లి పోయినాడు. అస్త్రీకి. పిచ్చోడు.

ఆమెది కోయిల కంఠం. ఎంతో చక్కగా పాడుతుంది. కాని కంఠంలో అప్రశ్నలు.

నెట్లు దట్టంగా ఉన్నాయి. ఆ నెట్లు పాదపు అనురాగు అంచులను చూపిస్తున్నట్లుంది. పాడిపాడి ఆమె గొంతు అలసిపోయింది గామోను, బొంగురుపోయింది.

“వస్తానని రాకుంటే — ఎలాగుంటది నా మనుషు”.

మార్కుని కిరణాలు లేతగా ఆమె నుదుటి మీద పడ్డాయి. ఉన్నట్లుండి ‘అబ్బ’ అని కిందకు వెళ్లింది. ఆమె కాలికి ముల్లు గుచ్చు కుంది. కాలినుండి తీసివేస్తూ “వెడ్డముల్లు గుచ్చుకోవచ్చు... వస్తే” అనింది బాధగా. ముల్లు వెలువ కరిచినకే బాధ. మరి పూదయబాధను వెలువ తిరుస్తారు?

“వస్తానని రాకుంటే — ఎలాగుంటది నా మనుషు”.

ఆమెకు వెంటనే నరసింహం జ్ఞాపకం వచ్చాడు. ‘నా పిన్నోడు’ అనుకుంది.

“అప్పుడే మృతవృక్షం యింకా రాజం గందా? నేను పిన్నోడునుంచి దూరమైతివా?” అని అనుమాన పడింది.

ఆ ఆలోచనలో చేతిలో ఉన్న కొడవలితో తన తం నరికేసుకోవా అనిపించింది నీలికి. మరలా తన పిన్నోడు తనకు దూరంకాదని అనుకుంది. చవుతుతోపు దాటి ఉత్తరంగా పోలాంబే నడవసాగింది. పైరు పచ్చగా పెరిగి వచ్చగా కనిపిస్తోంది. ఆ వచ్చడంతోనే ఎన్నో జీవితాలు జీర్ణింపాయి ఉన్నాయి!

వరసింహానికి, తనకు పెళ్లయి అప్పటికి రెండుమంతుళ్ళుంటారు. అతడిని తను ఎంతగానో ప్రేమించింది. అతడూ అంతగానే తన్ను ప్రేమించాడు. పెళ్ళయిన తొలి దినాల్లో వరసింహం ఓవారు తోటలో తన తో మోటు నరసిం అడేమన్నాడు—అబ్బ! ఎంత తీవ్రం వుండింది ఆ అనుభూతి. ఆమె నర సింహానితో తన మొదటి రోజులు జ్ఞప్తికి తెచ్చుకొని పిగ్గువడింది.

ఆమె వల్లవి బుగ్గలు సంధ్యాకాంతిలో మెరిశాయి. నీలి చాలా అందమైంది. కానీ ఆమె అందమంతా ఆమె చేతిలో వున్న కొడ వలితో దాగిపోయింది. దానికే తన అందా వుంతా అర్పించింది. పోలాం గట్టుమీద గడ్డి బాగా పెరిగి ఉంది. నీలి వచ్చుకొన్నది కోయటం మొదలెట్టింది.

నరసింహం వ్యక్తివధంలో మోటుగు

పిచ్చివాడు

తున్నాడు. అవాడు! ఇక్కడే! ఈ వచ్చికోనే! ఆమెకు పిగ్గు ముంఠుకొచ్చింది. ముఖాన వెంటనే అనందరేఖలు అలుముకోవ్వాయి. ఇప్పుడెక్కడున్నాడో! ఇంకా వస్తాడో రాడో! తనేం పాపం చేసింది?

నరసింహం బస్టికి ముకొసం పోయాడు. ముఖంగా వల్లెజీవితాన్నే యింతవరకు గడి పినా దానిమీద మోతా పోయింది. బస్టిలో ఉండే అనందం వల్లెలో లేదని అభిప్రాయ పడ్డాడు. ఏదో పని సంపాదించుకోవడంకోసం, దూరపుకొండలు మనువచ్చా, నీలి వద్దని చెప్పినా వినిపించుకోకుండా పోయాడు.

నీలి గడ్డికోయడం అపేసింది. కోపిన గడ్డిని మోపుకట్టి కొడవలిని దానికి గుచ్చి, వెల్లిమీద మోపు పెట్టుకొని యింటికి బయలుదేరింది.

అప్పటికి చాలా సార్లెక్కింది. చవుతుతోపు తరువాత ఉరి సాల్మెర దాటి ఓ పాడువడ్డ దేవాలయంవద్ద అగింది. వెల్లిస ఉప్పు వచ్చి గడ్డిమోపు గుడి వెలువలవున్న ఆరుగు మీద వుంచి కొంచెంపేపు, తరువాత మరలా నడక సాగించింది. గ్రామంలోని వెడ్డవీధి మలుపు దాటివచ్చుటికి నరసింహం ఎదురు పడ్డాడు. నీలి అనందం కొండెక్కింది. ఏర సింహిపోయిన ఆమె కళ్ళు ప్రేమవూరితా లయ్యాయి.

నరసింహంలో కొద్దిగా ఏదో మార్పు వచ్చి నట్లు నీలి కనిపెట్టింది. “అప్పుడే మృతవృక్షం డివి యిచ్చిదివాటంటేనే నాకు ఎంత యిదిగా ఉండేంది” అనింది.

అయినా పోయినవాడు వచ్చాడు. అదే పదివే అనుకొని సంకోషపడింది. నరసింహం నీలి తంమీదనుంచి గడ్డిమోపు తననెత్తికి ఎత్తుకొన్నాడు. ఇద్దరూ మరలా కలుపు చెప్పుకుంటూ నడక సాగించారు.

నరసింహం బస్టినుంచి వచ్చినప్పటినుంచి చాలా కులాసాగా ఉన్నాడు. ఇంటికి పోయిన తరువాత యిచ్చి మెతుకులు తివి “ఎంటనే బస్టికి పోవాలి” అన్నాడు. అతడికి బస్టిలో

పని దొరికింది. భుజంగరావుగారి ఇంటిలో తోటమాలిగా కుదిరాడు.

గ్రామపెద్దలు, బంధువులు పోవడంవల్ల అతడు లెక్కచేయకుండా బస్టికి ప్రయాణ మయ్యాడు. నీలి కచ్చీళ్ళు పెట్టుకుంది. ప్రయాణమై పోతుంటే కచ్చీళ్ళే మిటని మందలించాడు నరసింహం. బస్టిలోని అన్ని పొంగులూ నరసింహాన్ని అక్కరించాయి.

‘బస్టిలో వాళ్ళ బతుకులే బతుకులు’ అని అతడు తలంచాడు.

“ఏదో ఒక పని చేసుకుంటే కావలసినంత డబ్బు వస్తుంది. వల్లెలో బండచాకిరి చేసినా కడుపు నిండదు” అని ఎవరో తనలో ఓసారి అన్నమాటలు జ్ఞాపకం వచ్చాయాతడికి. అసలు ఆ ఉద్దేశ్యంతోనే అతడు బస్టికి పోయినవాడు.

“మాపిస్తానే న్యరగం బస్టిలో” అని నీలికి రైర్యం చెప్పాడు.

నీలికూడ అతడిని అనువరించింది. ఇద్దరూ రైలుబండి ఎక్కారు. ఎప్పుడూ రైలు ఎక్కని నీలికి యిప్పుడు రైలులో ప్రయాణం చేస్తుంటే ఏదో వింతగా తోచింది. రైలు అక్కడక్కడా అగిపోవడము, కూతకూసి మరలా బయలుదేరడము ఆమెకు ఆ కృత్యాన్ని కలిగించింది. రైలు వచ్చాంమీద వరుగెత్తు తున్నంతపేపు దాని తెలువంటి ప్రమాదమూ లేదు. మానవుడుకూడ అతే. జీవన యాత్రలో అగుతూ, అగుతూ ఓ బాటలో రదువిస్తుంటాడు. కాని తాను అనువరించే బాట తప్పడంటే గోతిలో వడ్డ ట్టే!

భుజంగరావు యింటిలో నీలికి కూడ లాజీగా పని దొరికింది. నరసింహం పనిలో మంచి నేర్పరి. చెప్పిన పని ఏదైనా అతి మలుపుగా చేయగల సమర్థుడు. అతడి కింద భుజంగరావు తోట కోభ వచ్చింది. నర సింహం ఉత్సాహం చూపిస్తూ పని చేస్తున్నందుకు భుజంగరావు లోపం సంకోషపడ్డాడు. నీలికి మాత్రం తాను బస్టిలో దాని సమేయడం ఏమాత్రమూ యిష్టంలేదు. వల్లెలో ప్రకృతిలో లీవమయిన గత జీవిత దినాలు తంతుకొని తిరిగి వల్లెకు పోవా లనిపించి దామెకు. నరసింహం నీలికి బస్టిలో ఉండడం యిష్టం లేనట్లు తెలుసుకొని ఆమెకు సంకోష పెట్టటానికి ప్రయత్నిస్తూనే ఉన్నాడు.

భుజంగరావు ఇంచుమించు ధనికుడనే చెప్పాలి. పైకి సామ్యుడుగా కనిపించినా మానవత్వానికి విలువ కట్టులేనివాడు. ధనాన్ని వివిధంగానైనా సంపాదించానని అతడి ప్రయ త్నం. దానికి తోడు ఇతర దురుగ్గుణాలు ఉండడం సహజమే. తొలివాడే నీలి అతడిని ఎంతగానో అక్కరించింది.

ఆమె అందమంతా మార్కుని వేడికి కరగి పోయిందనుకున్నాడు భుజంగరావు. నిజంగా నీలి అందమైందే. కొద్దిగా వల్లగా ఉన్నా, ఆమెది అందమైన, నింజైన విగ్రహం. ఉదాసీనత చూపుతూ ఓరోజు “నరసింహం,

నీ కృషిలో ఈతోట చాలా వృద్ధి పొందిందోయ్. ఇప్పుళ్లకు ఈ ఇంటికి పూర్తి శోభ కలుగు తుంది" అన్నాడు భుజంగరావు.

"ఏదో బాబూ! నా సేతకొండే సేతాను" "ఈ నాటినుంచి నీజీతం ఐదు రూపాయలు పెంచుతున్నాను" అని తన ఆదరాన్ని వెలి బుచ్చాడు.

"మీ దయ. మ... న్నాడు చేతులు కట్టుకొని నవ్వు మొగంతో నరసింహం.

బస్టికి వచ్చి ఓ సంవత్సర మయ్యేసరికి నరసింహం వేష బాషలలో కొద్దిగా మార్పు వచ్చింది. అతడు బస్టి జీవితానికి అలవాటు పడ్డాడు. కాని నీటికి మాత్రం పట్టణ తాతావరణం ఏమాత్రమూ నచ్చలేదు. వంజరంలోని పక్షిలా ఉండడము ఆమెకు గిట్టలేదు. అసలు ఆ జీవితాన్నే ఏవగించు కుంది. ఇలా ఉంటున్న నీలిమీద నరసింహానికి కోపం వచ్చింది.

"కూడు గుడ్డ కావాలివంత ఉంటే యింకా ఎందుకే - ఆ దిగులు?" అన్నాడు.

అన్నీ ఉన్నా ఆనందం, స్వేచ్ఛలేని బ్రతుకు దుర్లభం. అంతేకాకుండా ఆమెకు భుజంగరావును చూచినప్పుడల్లా మనసులో ఏదో తెలియని భయం కలుగుతుండేది. అతని చూపులు ఆమెను హరించి వేస్తాయి. మీసాలు మెలి మేస్తా తనవైపు చూసి నవ్వుతుంటే ఆ నవ్వులో విషం వ్యాపిస్తే ఉప్పదనిపించే దామెకు.

రోజులు గడిచేకొద్దీ నీటికి మనసులో ఆందోళన అధికమైంది. తమ అక్కడనుండి పారిపోవా లనుకుంది. కాని ఇన్ని రోజులు తనను ప్రాణప్రదంగా ప్రేమిస్తున్న తన నర సింహానికి ద్రోహం చేయలేదు. నరసింహాని కోసం అక్కడనే ఉండటానికి నిశ్చయించు కుంది

"నరసింహం! చినబాబు క్రోటమ మొక్కలు కొన్ని పంపిస్తానన్నాడు. కాని యింకా వంపలేదు. వీవుపోయి తీసుకురా. ఈ రాత్రికి ఉండవలసి వచ్చినా ఉండి రేపేనా తీసుకురా" అని ఓవాడు నరసింహాన్ని, భుజంగరావు బస్టికి రెండు మైళ్ల దూరాన ఉన్న గ్రామం లో ఉంటున్న తన బాల్యస్నేహితుడు చిన బాబు దగ్గరకు పంపాడు.

తను ఇప్పుడల్లా నరకూ ఎదురు చూస్తున్న తుభ ముహూర్తం ఆ నవ్వు మైంది భుజంగరావుకు. తన కోరిక ఈ నాడు పరిమింపదని గంతు వేశాడు. మేడమీద నీలి తన గదిని ఉడునున్నదని తెలుసుకొని మెల్లగా అడుగులు వేస్తూ గదిలో ప్రవేశించాడు. నీలి గది తుభ్రంచేయడం పూర్తయిన గది ఏదీని వెళ్లిపోయింది.

"నీలి ఇటురా!" అన్నాడు. "ఏం బాబూ!" "అదిగో ఆమూం ఉన్న పుస్తకాలు టేబిల్

మీద సరిగా పెట్టా."

పుస్తకాల ముఖమెప్పుడూ చూడని నీలి, టేబిలుపైన ఒక పుస్తకం మీద వేరొక పుస్తకం పెడుతూ, పుస్తకాలు రంగురంగుల అట్టలలో ఉండడము చూసి విస్తుపోయింది.

భుజంగరావు హృదయం పరవళ్లు త్రొక్క సాగింది.

"నీలి....." బొంగడు గొంతుతో అన్నాడు దగ్గరగా పోతూ.

"ఏంటి బాబూ!" "నీవు చాలా అందంగా ఉన్నావు నీలి!"

"ఏంది బాబు మీరు మాట్లాడేది నాకు తెలియం లేదు." అనింది.

"ఎంత మధురకంఠం నీలిది. కాని అప్రతులు. ఆ - ఇటు ఓసారి చూడు" అంటూ ఆమెను గట్టిగా దగ్గరకు లాక్కున్నాడు.

"ఇదుపు-ఇదుపు" అంటూ తప్పించుకో చూచింది నీలి. కాని ఆమెకు పాద్యం కాలేదు. గది అంతా చీకటి. ఆ పెనుచీకటిలో తోకచుక్క ప్రయాణమై పోయి పట్ట యింది.

నరసింహం చినబాబు దగ్గరకు పోయే సరికి మధ్యాహ్నం రెండు గంటలైంది. చిన బాబు మేనేజరు కొద్దికాలలో నుంచి రాత్రికి వస్తాడని తెలుసుకొని, అతడు తేమపు పూల మొక్కలకోసం ఆరాత్రికి ఆగాడు. మేనేజరు ఆరాతి ఐడికి వచ్చాడు. తెల్లారి ఉదయమే పూల మొక్కలతో నరసింహం బస్టికి బయలు దేరాడు.

మొక్కలు తీసుకుని మమ్మన్న నరసింహాన్ని చూసి భుజంగరావు వంటవాడు అదేలా ముఖంపెట్టాడు. కాని, అసలు వంగలి చెప్పటానికి వోరురాలేదు. సరాసరి నరసింహం భుజంగరావు యింటికి వచ్చాడు. గృహ ప్రాంగణంలో ఉన్న జవాన్ని చూసి ఆశ్చర్యపోయాడు. కాసలావాడు ఎదురు వచ్చి "నీ...నీ..." అని ఏదో చెప్పబోయి ఆగిపోయాడు.

పూల మొక్కలు గిరాటు వేసి నరసింహం జన సమూహాన్ని చీల్చుకుంటూ ముందుకు పోయాడు. నీలి కింద పడివుంది. ఒక్కసారి నరసింహం గుండె ఆగి పట్టయింది. "నీలి...నీలి" అంటూ శవంపైన పడిపోయాడు.

తనే సర్వస్వం అమకున్న నీలి తనను ఏదీని వెళ్లిపోయింది.

"నేనేం తప్పు చేసి? ఏండుకు బానిలో వడ్డాది?"

అతని హృదయం క్షోభతో కుమిలి పోయింది ఆమె వద్దన్నా బస్టికి తీసుక వచ్చాడే తను. తన సర్వస్వం అర్పించటానికి సిద్ధంగా ఉన్న నీలికి తన కామక ఇదేనా? ఎందుకు నీలి అత్యుపాశ్చ చేసుకుంది?

అతడి బుర్ర వెడిపోయిపట్టయింది. తన నీలి పోయినప్పుడు తనకి లోకమెందుకు? నీలి తనాన్ని ఒక్కసారి కళ్లారా చూసి మెల్లగా ఏదికేసి నడచాగాడు. నీటికి దూస నంపారం? అతడి కేవీ పట్టలేదు. చాలా దూరం

అమని అందాలు

రాజ్యం

తీరవింద పుష్పాలు
ఆనంద బాష్పాలు
అలరారు మల్లియలు
ఆమనికి అందాలు.

గిజిగాని కిచకిచలు
పిచిగాని పకపకలు
కోకిలా కువల కువలలు
ఆమనికి అందాలు.

చెంగారు వ్రీడలో
శృంగార క్రీడలు
పొంగారు జవ్వనులు
ఆమనికి అందాలు.

సెలవటి జలజలలు
నిశినాధు తళతళలు
కెరటాల మిలమిలలు
ఆమనికి అందాలు.

వలపు నిండిన ఎదలు
తలపు నింపిన సుధలు
మరునిరా చిలుకలు
ఆమనికి అందాలు.

పోయాడు. టవర్ క్లాక్ గంట వచ్చింది కొట్టం ది. ఆ దెబ్బలన్నీ తన గుండెకు తొటాయా అన్నట్లుగా ఏవోమాటలు అతడికి వివదలాయి. "పాపం! నీలి అభాగ్యురాలి! భుజంగరావు ఆమె శీలాన్ని చెడిపాడు. ఆ అవమానాన్ని భరించలేక తోటబానిలో పడి మరణించింది. ఆమె కులంలో తక్కువైనా గుణంలో తక్కువని కాదు."

తీక్ఠంగా ఒక్కసారి ఆ మాటలు వివదలై నైపుకేసి చూశాడు. ఆ మాటలు యింకోకరితో చెప్పుకున్న భుజంగరావు పని మనిషి ఒకడు వెళ్లిపోవడం చూశాడు. నిశ్చిన్మకై కొద్దిసేపు నిలబడ్డాడు. వెంటనే కోపంతో కాగిపోతూ పళ్లు పలువటా కొరుకుతూ, "అచాచా! నా నీలిని పొట్ట పెట్టుకున్నది! వరే నాయారి అంటు తెలుస్తాను" అంటూ వెనుకకు తిరిగి పరుగెత్తడం మొదలుపెట్టాడు.

ఏదో పోయేవారంతా పరుగెత్తుతున్న అతడిని చూసి "ఎవరో ఏదీనాడు" అను కున్నాడు. ★